

СХВАЛЕНО
Педагогічна рада
Орлівського НВК:
ЗОШ І-ІІІ ст. – ДНЗ
Протокол №1
від 31.08.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. директора
Орлівського НВК:
ЗОШ І-ІІІ ст. – ДНЗ
Л.І.Цементова
Наказ № 115 від 31.08.2021р.

**Освітня програма
загальної середньої освіти І ступеня
Орлівського навчально-виховного комплексу :
загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад
Свеської селищної ради Шосткинського району Сумської області
на 2021-2022 навчальний рік**

Початкова освіта – це перший обов’язковий ступінь здобуття повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, які враховують вікові особливості дітей та потреби їхнього актуального та перспективного розвитку.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітню програму для 2-4 класів укладено на основі Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (під керівництвом Савченко О.Я.), що розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти (2018).

Освітня програма початкової освіти (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв’язки окремих предметів, факультативів, курсів за

вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів (таблицях 1-3);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 4; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2275 годин/навчальний рік: для 2 класу – 525 годин/навчальний рік, для 3 класу – 875 годин/навчальний рік, для 4 класу – 875 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти та варіативну складову

Навчальний план освітньої програми для учнів 2-4 класів сформовано на основі таблиці Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018р.

Таблиця 1

Навчальний план

**Орлівського навчально-виховного комплексу:
загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів- дошкільний навчальний заклад
для 2класу (3 учні) з українською мовою навчання
на 2021-2022навчальний рік**

(Накази Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272,
від 18.10.2019 № 1273

Типова освітня програма під керівництвом О.Я.Савченко)
педагогічний патронат

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
<i>Інваріантний складник</i>		
Мовно-літературна	Українська мова та читання	4,7 (7х30=210 хв)
Іншомовна	Англійська мова	2 (3х30=60хв)
Математична	Математика	2,7 (4х30=120хв)
Я досліджую світ (галузі):	Я досліджую світ	1,7 (3х25=75 хв)
Технологічна	Дизайн і технології	1,1 (2х25=50хв)
Інформатична	Інформатика	0,4 (1х20=20хв)
Мистецька	Мистецтво	1,1 (2х25=50хв)
Фізкультурна	Фізична культура**	1,3 (3х20=60хв)
Усього		15 год =675 хв

Освітні галузі "Математика" , «Іншомовна» , «Я досліджую світ»
»Технологічна», Мистецтво», Інформатична», «Фізкультурна» реалізується через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", «Англійська мова», « Я досліджую світ» , «Дизайн і технології», «Мистецтво», «Інформатика» , «Фізична культур

Таблиця 2

Навчальний план

**Орлівського навчально-виховного комплексу:
загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад
для 3-4 класу з українською мовою навчання
на 2021-2022 навчальний рік**

(Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.10.2019 № 1273

Типова освітня програма під керівництвом О.Я.Савченко)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень			Всього
		3 клас	4 клас		
Інваріантний складник					
Мовно-літературна	Українська мова та читання	7	7		14
Іншомовна	Англійська мова	3	3		6
Математична	Математика	5	5		10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі):	Я досліджую світ	3	3		6
Технологічна	Дизайн і технології	1	1		2
Інформатична	Інформатика	1	1		1
Мистецька	Мистецтво	2	2		4
Фізкультурна	Фізична культура**	3	3		6
Усього		25	25		50

**Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізується через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної складової навчального плану.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Навчальний день у 2-4 класах розпочинається ранковими зустрічами з дотриманням методики її проведення. Ранкові зустрічі присвячуються введенню теми дня, тижня, окресленню певної навчальної проблеми, компетентісно орієнтованого завдання, які необхідно виконати у процесі навчальної діяльності.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та однією з іноземних мов;
- математична;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна;
- інформаційно-комунікаційна;
- здатність до навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна;
- підприємливість та фінансова грамотність;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність,

здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньо предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню

відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 2 класах підлягають вербальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та рівневому оцінюванню

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Рівневе оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3,4 класах – 40 хвилин, у 2 класі (педагогічний патронаж)- 20хв – 30 хв .

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній

ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Таблиця 3

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня**

№ п/п	Клас и	Назва навчальної програми	
----------	-----------	---------------------------	--

1	1-2	Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко (1-2 класи)	Наказ МОНУкrajни від 08.10.2019 № 1272
2	3-4	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
3	3-4	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів	наказом МОН від 20.04.2018 №407
4	3-4	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
5	3-4	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
6	3-4	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
7	3-4	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
8	3-4	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
9	3-4	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
10	3-4	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
11	3-4	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
12	3-4	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407
13	3-4	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи	наказом МОН від 20.04.2018 №407

14	3-4	<u>Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл</u>	наказом МОН від 20.04.2018 №407
----	-----	--	------------------------------------

Рекомендовані форми організації освітнього процесу для учнів 4 класу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

